

**UCHWAŁA NR XIV/7/25
RADY POWIATU W STASZOWIE**

z dnia 28 marca 2025 r.

**w sprawie przyjęcia „Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz
Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2025-2027”.**

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 107, 1907) i w związku z art. 6 ust.1 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1673), Rada Powiatu w Staszowie uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2025-2027”, stanowiący załącznik Nr 1 do niniejszej Uchwały.

§ 2. Wykonanie Uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Staszowie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady

Jolanta Wójtowicz

Załącznik do uchwały Nr XIV/7/25
Rady Powiatu w Staszowie
z dnia 28 marca 2025 r.

**POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY DOMOWEJ ORAZ OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ
NA LATA 2025-2027**

STASZÓW 2025 r.

I. WSTĘP

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2025-2027 jest realizacją art. 6 ust. 3 pkt 1 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r., poz. 1673), zgodnie z którym do zadań własnych powiatu należy „opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy domowej”. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Staszowie jako jednostka organizacyjna Powiatu Staszowskiego podjęła działania mające na celu opracowanie a następnie realizację Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Staszowskim na lata 2025 – 2027, który jest kontynuacją Powiatowego Programu na lata 2023 – 2024.

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2025 – 2027 powstał przy współpracy instytucji, które realizują zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej. Wieloletnia współpraca w tym zakresie pokazuje, jak ważne jest zaangażowanie i wymiana doświadczeń w celu realizacji założeń, które przyczyniają się do zwiększenia efektywności systemu przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Powiatu Staszowskiego. Program jest skierowany do mieszkańców Powiatu Staszowskiego. Odbiorcami są zarówno osoby doświadczające przemocy domowej, jak również osoby stosujące przemoc wobec bliskich. Część teoretyczna Programu stanowi kompendium wiedzy, które może służyć zwiększeniu świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy domowej wśród mieszkańców Powiatu będących świadkami przemocy.

W opracowanym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej zostały wyznaczone kierunki działań w obrębie pięciu obszarów, których realizacja pozwoli na systematyczne i zaplanowane dążenie do osiągnięcia wyznaczonych celów. Zostały również wyodrębnione podmioty odpowiedzialne za realizację zadań.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku w myśl art. 18 i art. 71 wskazuje, że instytucja rodziny jest objęta szczególną ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej, a jej dobro państwo ma obowiązek uwzględnić w swojej polityce społecznej, zwłaszcza poprzez udzielanie szczególnej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji społecznej. Jedną z trudnych sytuacji społecznych jest występująca przemoc domowa. Problem ochrony jednostki przed przemocą ze strony najbliższych jest stosunkowo nowym doświadczeniem społecznym. Świadomość zagrożenia jakie niesie używanie siły względem najbliższych, stało się przesłanką do stworzenia odpowiednich aktów prawnych oraz programów chroniących ofiary przemocy domowej. Warto również zaznaczyć, że aby zapobiec przemocy domowej niezbędne jest współdziałanie specjalistów z różnych dziedzin, co wskazuje jak ważnym i jednocześnie złożonym problemem jest przemoc domowa.

W celu ograniczenia skali i skutków problemu przemocy fizycznej i psychicznej Powiat Staszowski będzie realizował działania ukierunkowane na ochronę ofiar przemocy i działania korekcyjno-edukacyjne skierowane do osób stosujących przemoc domową. Program zakłada podejmowanie kompleksowych działań ukierunkowane zarówno na ochronę osób doświadczających przemocy jak i na działania edukacyjne osób stosujących przemoc.

II. PODSTAWA PRAWNA

Podstawę prawną do opracowania programu stanowią następujące dokumenty:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483, z 2001 r. Nr 28, poz. 319, z 2006 r. Nr 200, poz. 1471, z 2009 r. Nr 114, poz. 946)
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r., poz. 1673)
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r., poz. 1283, 1572)
4. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r., poz. 49)
5. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r., poz. 107, 1907)
6. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (Dz. U. z 2023 r., poz. 2151)
7. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2024 r., poz. 145, 1006, 1089, 1222, 1248, 1473, 1562, 1688, 1717, 1871)
8. Ustawa z 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny (Dz. U. z 2024 r., poz. 17, 1228, 1907, 1965)
9. Uchwała Nr 107 Rady Ministrów z dnia 23 września 2024 zmieniająca uchwałę w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030 (M.P. z 2024 r., poz. 823)
10. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r., poz. 1870)

III. ZAKRES DZIAŁAŃ ORGANÓW ADMINISTRACJI SAMORZĄDOWEJ I INSTYTUCJI W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

Zgodnie z art. 6 ust. 1, ust. 3 Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, do zadań własnych powiatu należy w szczególności:

1. opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;
2. opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielanie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
3. zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
4. zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Do zadań z zakresu administracji rządowej dotyczące przeciwdziałania przemocy domowej, realizowanych przez powiat należy w szczególności:

1. tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;
2. opracowywanie i realizacja programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową;
3. opracowywanie i realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
4. wydawanie zaświadczeń o zgłoszeniu się osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach, o których mowa w pkt 2 i 3, oraz o ich ukończeniu.

Zadania instytucji i służb społecznych

Zadania Policji:

Do podstawowych zadań Policji m.in. należy:

- ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra,
- inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami pozarządowymi
- wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców

Działania chroniące ofiary przemocy domowej podejmowane przez Policję zgodnie z obowiązującym prawem:

- interwencja w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”,
- sporządzenie dokładnego opisu zdarzenia,
- zatrzymanie sprawców przemocy domowej stwarzających w sposób oczywisty zagrożenia dla życia bądź zdrowia ofiar, a także mienia,
- wszczęcie postępowania przygotowawczego przeciwko sprawcy przemocy w przypadku zgłoszenia lub stwierdzenia popełnienia przestępstwa,
- zabezpieczenie dowodów popełnienia przestępstwa,
- podjęcie działań prewencyjnych wobec sprawcy przemocy,
- udzielenie informacji ofiarom o możliwości uzyskania pomocy

Osoby wzywające policję mają prawo do:

- uzyskania od policjantów zabezpieczenia doraźnego bezpieczeństwa,
- uzyskania informacji, kto przyjechał na wezwanie,
- wykorzystania dokumentacji z interwencji policyjnej jako dowodów w sprawie karnej przeciw sprawcy przemocy,
- zgłoszenia interweniujących policjantów na świadków w sprawie sądowej.

Prokuratura

Osoby doznające przemocy domowej, a także świadkowie mogą złożyć w prokuraturze bądź na policji zawiadomienie o przestępstwie ściganym w trybie publiczno-skargowym lub wniosek o ściganie przestępstwa (dotyczy to przestępstw ściganych na wniosek osoby poszkodowanej). W przypadku uzasadnionego podejrzenia, że popełniono przestępstwo, prokuratura wspólnie z policją ma obowiązek:

- wszcząć postępowanie przygotowawcze mające na celu sprawdzenie czy faktycznie popełniono przestępstwo,
- wyjaśnić okoliczności czynu,
- zebrania i zabezpieczenia dowodów,
- ujęcia sprawcy,
- w uzasadnionym przypadku zastosować środek zapobiegawczy wobec sprawcy przemocy w postaci dozoru policyjnego lub tymczasowego aresztowania.

Pomoc społeczna

Ustawowym celem działania pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których same nie są w stanie pokonać, a także zapobieganie powstawaniu tych sytuacji. Jednym z powodów udzielania pomocy społecznej jest między innymi przemoc domowa. Przemoc domowa jest przyczyną dysfunkcji rodziny, może być także konsekwencją dysfunkcji o innym podłożu. Pomocy społecznej udziela się również w przypadku: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, alkoholizmu, narkomani, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Wszystkie te sytuacje mogą sprzyjać występowaniu przemocy wobec bliskich bądź z niej wynikać. Na poziomie samorządów

działają ośrodki pomocy społecznej, a bezpośrednią pomocą rodzinom i osobom potrzebującym zajmują się pracownicy socjalni.

W ramach swoich kompetencji i zadań pomoc społeczna:

- przeprowadza wywiad środowiskowy umożliwiający diagnozę sytuacji rodziny lub osoby,
- przygotowuje wszechstronny plan pomocy,
- podejmuje interwencję w środowisku wobec osób dotkniętych przemocą w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”,
- monitoruje efekty podjętych działań,
- pomaga w załatwianiu spraw urzędowych i innych ważnych spraw bytowych,
- udziela szeroko rozumianego poradnictwa, np. prawnego, psychologicznego, socjalnego lub wskazuje miejsca gdzie można uzyskać taką pomoc,
- informuje o przysługujących świadczeniach i formach pomocy, a w uzasadnionych przypadkach udziela pomocy,
- informuje o możliwości uzyskania pomocy w środowisku lokalnym,
- wskazuje miejsca zajmujące się pomaganiem ofiarom przemocy domowej, w tym możliwości otrzymania schronienia np. w schroniskach, hostelach, ośrodkach interwencji,
- w razie potrzeby bądź na życzenie zainteresowanych zwraca się do policji o podjęcie działań prewencyjnych wobec sprawcy, zgodnie z kompetencjami policji,
- w przypadku stwierdzenia bądź podejrzenia popełnienia przestępstwa powiadamia organy ścigania,
- może organizować i prowadzić np. punkty informacyjne, grupy wsparcia dla ofiar przemocy domowej, świetlice dla dzieci,
- współpracuje z innymi instytucjami i organizacjami

Ochrona zdrowia

Zjawisko przemocy domowej kwalifikuje się do zakresu sytuacji objętych świadczeniami zdrowotnymi, ponieważ:

1. bardzo często towarzyszą mu wyraźne uszkodzenia zdrowia somatycznego,
2. zawsze występują poważne uszkodzenia zdrowia psychicznego

W trakcie udzielania pomocy osobom doznającym przemocy domowej istotne jest:

- rozpoznanie sygnałów świadczących o występowaniu przemocy, szczególnie gdy osoba doznająca przemocy lub świadkowie próbują to ukryć,
- umiejętność przeprowadzenia rozmowy umożliwiającej rozpoznanie formy przemocy i częstotliwość jej występowania,
- stosowanie procedury „Niebieskiej Karty”,
- poinformowanie ofiar o możliwościach szukania pomocy,
- wystawienie na prośbę poszkodowanych zaświadczenia lekarskiego o stwierdzonych obrażeniach,
- poinformowanie ofiar o miejscach i warunkach wystawienia obdukcji,
- w przypadku stwierdzenia takiej konieczności lub na prośbę poszkodowanych powiadomienie innych służb np. pomocy społecznej, policji, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,

- w przypadku stwierdzenia podczas badania lub podejrzenia popełnienia przestępstwa np. ślady ciężkiego uszkodzenia ciała, ślady podejrzanых oparzeń, wykorzystania seksualnego, powiadomienie organów ścigania.

Organizacje pozarządowe

W zakresie pomocy ofiarom przemocy domowej organizacje pozarządowe organizują: telefony zaufania, punkty informacyjno-konsultacyjne, ośrodki wsparcia, schroniska, hotele, świetlice dla dzieci.

W ramach swojej działalności oferują m.in.:

- pomoc psychologiczną w grupie i kontakcie indywidualnym,
- pomoc prawną, w tym pisanie wniosków, pozwów,
- pomoc socjalną,
- grupy wsparcia,
- grupy samopomocowe,
- pomoc socjoterapeutyczną dla dzieci,
- udział w przeprowadzaniu wywiadów środowiskowych,
- udział w pracach gminnych komisji ds. rozwiązywania problemów alkoholowych,
- udział w interwencjach,
- pilotowanie konkretnych przypadków,
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych

Współpraca służb i instytucji

Na poziomie samorządu gminy działają zespoły interdyscyplinarne. Specjaliści z różnych dziedzin szukają rozwiązania danego problemu poprzez opracowanie spójnego oddziaływania na rodzinę i budowanie dla niej sieci wsparcia w celu udzielenia zintegrowanej pomocy.

Osoby doznające przemocy domowej potrzebują zwykle pomocy psychologicznej, prawnej, materialnej, socjalnej, medycznej, a także wsparcia. Bardzo ważna jest współpraca i przepływ informacji pomiędzy różnymi instytucjami i organizacjami zajmującymi się pomaganiem ofiarom przemocy domowej, a co za tym idzie tworzenie koalicji lokalnych na rzecz przeciwdziałania temu zjawisku. Czynniki sprzyjające podniesieniu skuteczności pomocy ofiarom przemocy to:

- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych składających się z przedstawicieli: pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, kuratorów sądowych, organizacji pozarządowych,
- znajomość miejsc, osób, możliwości udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- przekazywanie i zbieranie informacji od poszczególnych osób i instytucji pomagających rodzinom,
- konsekwentne egzekwowanie świadczeń wynikających z zadań i kompetencji poszczególnych instytucji,
- podnoszenie kwalifikacji pracowników w dziedzinie zapobiegania przejawom przemocy domowej oraz sposobów skutecznej interwencji i możliwości pomocy,
- dokumentowanie poszczególnych przypadków, form udzielania pomocy i efektów

IV. CHARAKTERYSTYKA PRZEMOCY

Definicja przemocy

Zgodnie z art. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, przez przemoc domową należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra

osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Przemocy dokonuje się najczęściej z zachowaniem pozorów dobrego wychowania, kultury, a nawet pewnych norm obowiązujących w określonym środowisku. Osoba stosująca przemoc realizuje wówczas pewien rodzaj scenariusza, w którym na drodze do jakiegoś celu niszczy czyjąś psychikę, wartości czy zasady postępowania. Pozory szlachetnych celów są pretekstem do dokonania inwazji w psychikę oraz sfery intymne członka rodziny, nakłaniając go do robienia rzeczy przynoszących mu ujmę, szkodę lub stratę. Chłodna przemoc jest bardzo trudna do wykrycia i określenia kiedy jej stosowanie przekracza granicę prawa. Szkody wyrządzone przez tę formę przemocy są często znacznie poważniejsze niż wyrządzone w napadzie złości, ponieważ często trwa ona całymi latami i wnika głęboko w psychikę ofiary, powodując poważne szkody natury zdrowotnej i psychologicznej (Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2017 – 2022; Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, Kielce 2017 r.).

Rodzaje przemocy:

Najczęściej występujące formy przemocy to: przemoc fizyczna, psychiczna, seksualna, ekonomiczna, zaniechanie:

- Przemoc fizyczna – są to wszelkie działania bezpośrednie z użyciem siły, których rezultatem jest nieprzypadkowe zranienie, np. popychanie, obezwładnianie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką, pięścią lub przedmiotami, oblewanie wrzątkiem lub substancjami żrącymi, użycie broni,
- Przemoc psychiczna – to umyślne działanie wykorzystujące mechanizmy psychologiczne, powodujące zachwianie pozytywnego obrazu własnej osoby u ofiary,

obniżenie u niej poczucia własnej wartości, pojawienie się stanów lękowych i nerwicowych,

- Przemoc seksualna – polega na wymuszaniu różnego rodzaju niechcianych przez ofiarę zachowań seksualnych w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy, np. nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, seksu z osobami trzecimi, sadystycznych form współżycia, a także krytykowanie zachowań seksualnych,
- Przemoc ekonomiczna - prowadzi do całkowitego uzależnienia finansowego od sprawcy, np. poprzez odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia zatrudnienia, niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych rodziny, okradanie, zaciąganie kredytów i zmuszanie do zaciągania pożyczek wbrew woli.

Zaniedbanie - to kolejna forma przemocy, którą przejawia się najczęściej wobec osób zależnych, najczęściej osób dorosłych wobec dzieci, a także członków rodzin wobec swoich starszych lub niepełnosprawnych osób najbliższych. O zaniedbaniu można mówić w przypadku odrzucenia emocjonalnego dziecka, braku zainteresowania jego sytuacją życiową, a także stanem zdrowia i higieną. Zaniedbanie to także niezaspokajanie potrzeb codziennych, związanych z ubiorem odpowiednim do pory roku, niepodawanie leków itd.

Mechanizmy przemocy:

1) syndrom wyuczonej bezradności jest poddaniem się, zatrzymaniem działania, które wynika z przekonania, że cokolwiek się zrobi nie będzie to miało znaczenia dla zmiany sytuacji. Przejawia się w biernym znoszeniu przez ofiarę zachowań krzywdzących, pomimo, że czasem ma świadomość, że zachowania te są bezprawne, naruszają prawa osobiste i normy społeczne;

2) zjawisko „prania mózgu” jest mechanizmem polegającym na systematycznym, świadomym i celowym oddziaływaniu na człowieka w celu zmiany jego przekonań, postaw, uczuć i potrzeb. Powoduje u ofiar zupełną zmianę obrazu siebie, które uważają się za głupie i niezdolne, co sprawia, że nie podejmują nowych, czy trudniejszych działań. Ich życie koncentruje się na dostosowywaniu do żądań sprawcy. Przeżywają stale lęk i poczucie winy, mają osłabioną zdolność psychiczną i fizyczną do stawiania oporu, bezkrytycznie przyjmują obraz rzeczywistości, jaki kreuje sprawca. Metody stosowane w „praniu mózgu” stanowią istotę przemocy psychicznej;

3) zespół stresu pourazowego PTSD (Posttraumatic Stress Disorder) jest związany z sytuacjami, w których człowiek jest narażony na utratę zdrowia i życia. Nasilenie PTSD zależy od intensywności i czasu trwania traumy. Objawy PTSD są intensywniejsze u osób, które przeżyły traumę w wyniku aktywności człowieka (gwałt, przemoc domowa) niż u ofiar zjawisk naturalnych (powódź, huragan). Objawami PTSD są: napięcie lękowe, uczucie wyczerpania, poczucie bezradności, doświadczanie nawracających, gwałtownych mimowolnych wspomnień traumatycznego wydarzenia, flashbacków, halucynacji lub koszmarów sennych o tematyce związanej z doznaną traumą oraz unikanie sytuacji kojarzących się z doznaną traumą;

4) zjawisko wtórnej wiktyimizacji, dotyczy osób doznających przemocy na różnych etapach swojego życia, które poszukują pomocy w poradzeniu sobie z sytuacją, w której się znalazły. Zwracają się wówczas o wsparcie do osób czy instytucji, które powinny go udzielić. Jeżeli napotkają osoby, które zareagują bagatelizowaniem problemu lub obwinianiem osoby doznającej przemocy za sytuację, w której się znalazły, dochodzi do wtórnego zranienia;

5) syndrom sztokholmski – takim mianem określono mechanizm obronny, sposób na przetrwanie, który zaobserwowano u ofiar zamachu terrorystycznego w Sztokholmie. Umysł broni się przed wpływem sprawcy poprzez usprawiedliwianie go i tłumaczenie jego zachowań. Dzięki temu sprawca mniej się denerwuje, a ofiara odzyskuje pewne poczucie bezpieczeństwa i stabilizacji. Człowiek chce za wszelką cenę ratować swoje życie i jest w stanie nauczyć się żyć nawet w najgorszych warunkach. U osób doznających przemocy domowej pojawia się w związku z silnym stresem, którego doznają. Ofiary są wdzięczne za chwilę spokoju, drobne przywileje, za namiastkę uczucia, za to, że żyją. Dlatego też często osoby doznające przemocy pomagają osobom stosującym przemoc domową.

Cykl przemocy domowej:

Przemoc domowa nie jest zdarzeniem jednorazowym. W cyklu przemocy wobec bliskich obserwuje się **trzy kolejno następujące po sobie fazy**:

- Faza narastającego napięcia – początkiem cyklu jest wyczuwalny wzrost napięcia, narastające sytuacje konfliktowe, których przyczyny mogą tkwić poza rodziną, czasem mogą to być drobne nieporozumienia powodujące dalszy wzrost napięcia. Następnie pojawia się agresja.
- Faza ostrej przemocy – następuje wybuch agresji, sprawca zamienia się w kata i może dokonać strasznych czynów, nie zwracając uwagi na krzywdę innych. W tej fazie ofiary decydują się wezwać pomoc lub złożyć skargę, następuje interwencja.
- Faza miodowego miesiąca – to czas skruchy i okazywania miłości. Sprawca dostrzega to, co się wydarzyło. Przeprasza, staje się miły i obiecuje poprawę. Pozwala ofiarom uwierzyć, że sytuacja już się nie powtórzy. Ofiary zaś wbrew zdrowemu rozsądkowi wierzą, bo w głębi serca tego oczekują.

V. DIAGNOZA POWIATU

Powiat staszowski o powierzchni 925 km² należy do grupy średnich jednostek samorządowych w Polsce.

Liczba mieszkańców w powiecie staszowskim obejmującym 8 gmin według stanu na dzień 31.12.2023 r. wynosi 68 712 osób. Społeczeństwo powiatu to w przeważającej części mieszkańcy wsi. Dominują miejscowości małe. Gęstość zaludnienia w powiecie staszowskim kształtuje się na poziomie 74 os./km².

Powiat staszowski ma 68 712 mieszkańców, z czego 50,5% stanowią kobiety, a 49,5% mężczyźni. W latach 2002-2023 liczba mieszkańców zmalała o 8,4%. Średni wiek mieszkańców wynosi 42,7 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa świętokrzyskiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski. Prognozowana liczba mieszkańców powiatu staszowskiego w 2050 roku wynosi 55 847, z czego 28 347 to kobiety, a 27 500 mężczyźni.

27,1% mieszkańców powiatu staszowskiego jest stanu wolnego, 58,1% żyje w małżeństwie, 4,9% mieszkańców jest po rozwodzie, a 9,2% to wdowy/wdowcy.

W powiecie staszowskim na 1000 mieszkańców pracuje 195 osób. Jest to wartość

porównywalna do wartości dla województwa świętokrzyskiego oraz znacznie mniej od wartości dla Polski. 46,7% wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a 53,3% mężczyźni. Bezrobocie rejestrowane w powiecie staszowskim wynosiło w 2023 roku 6,9% (6,9% wśród kobiet i 6,9% wśród mężczyzn). Jest to znacznie mniej od stopy bezrobocia rejestrowanego dla województwa świętokrzyskiego oraz znacznie więcej od stopy bezrobocia rejestrowanego dla całej Polski.

15 683 mieszkańców powiatu staszowskiego jest w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) (w tym 7 580 kobiet oraz 8 102 mężczyzn). Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2021 roku 19,7% ludności posiada wykształcenie wyższe, 2,2% wykształcenie policealne, 10,4% średnie ogólnokształcące, a 20,9% średnie zawodowe. Wykształceniem zasadniczym zawodowym legitymuje się 26,4% mieszkańców powiatu staszowskiego, gimnazjalnym 2,6%, natomiast 14,7% podstawowym ukończonym. 3,1% mieszkańców zakończyło edukację przed ukończeniem szkoły podstawowej. W porównaniu do średniej krajowej mieszkańcy powiatu staszowskiego mają nieznacznie niższy poziom wykształcenia. Wśród kobiet mieszkających w powiecie staszowskim największy odsetek ma wykształcenie wyższe (24,7%) oraz zasadnicze zawodowe (20,0%). Mężczyźni najczęściej mają wykształcenie zasadnicze zawodowe (33,1%) oraz średnie zawodowe (24,6%). (Źródło GUS, 31.12.2023 r.)

Rolę inicjatora i koordynatora działalności w zakresie polityki społecznej w powiecie staszowskim pełni Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Staszowie wspólnie z 8 ośrodkami pomocy społecznej.

Zgodnie z Obwieszczeniem Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 24 czerwca 2024 r. w sprawie ogłoszenia rejestru jednostek specjalistycznego poradnictwa, funkcjonujących na terenie województwa świętokrzyskiego (Dziennik Urzędowy Województwa Świętokrzyskiego rok 2024, poz. 2407) na terenie powiatu staszowskiego funkcjonuje 1 Punkt Pomocy Ofiarom Przemocy Domowej i Osobom w Kryzysie - jednostka działa w strukturze Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Staszowie. W punkcie został przystosowany pokój do udzielania wsparcia oraz zajęć prowadzonych z dziećmi.

W obszarze wymiaru sprawiedliwości w powiecie staszowskim działają: sąd rejonowy, prokuratura rejonowa, komenda powiatowa policji; w obszarze edukacji działają szkoły podstawowe, średnie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Staszowie oraz z Filią w Połańcu.

W ramach systemu opieki nad dzieckiem i rodziną funkcjonują: Rodzinny Dom Dziecka, w którym przebywa 12 wychowanków oraz 40 rodzin zastępczych, w którym przebywa 55 wychowanków. Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, pomoc zapewniają 2 Domy Pomocy Społecznej i Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Kurozwękach.

Instytucjami wspierającymi osoby niepełnosprawne w procesie kompleksowej rehabilitacji jest Warsztat Terapii Zajęciowej w Połańcu, gminny Środowiskowy Dom Samopomocy w Połańcu. Na terenie powiatu funkcjonują Klub Senior+ w Staszowie, gminne Centrum Opiekuńczo – Mieszkalne w Bukowej i w Staszowie, gminny Dom Pomocy Społecznej w Pęcławicach Górnych oraz Środowiskowy Dom Samopomocy w Łubnicach.

Diagnoza problemu

W celu zdiagnozowania problemu przemocy domowej na terenie powiatu staszowskiego, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Staszowie zebrało dane z miejskich i gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej oraz Komendy Powiatowej Policji w Staszowie. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej nakłada na samorzady gmin obowiązek powoływania Zespołów Interdyscyplinarnych, które z mocy ustawy powołują działania w stosunku do osób i rodzin dotkniętych przemocą domową, ale również inicjują działania w stosunku do zewnętrznych podmiotów i instytucji zajmujących się zjawiskiem przemocy domowej.

Dane zebrane z powyższych instytucji pozwalające na liczbowe szacowanie zjawiska przemocy domowej, obejmują m.in.:

- 1) liczbę interwencji dotyczących przemocy domowej;
- 2) liczbę sporządzonych „Niebieskich Kart”;
- 3) liczbę osób doświadczających przemocy z podziałem na płeć;
- 4) liczbę osób stosujących przemoc z podziałem na płeć;
- 5) liczbę sprawców przemocy mających problem alkoholowy;
- 6) liczbę postępowań przygotowawczych wynikających z art. 207 k.k., z podziałem na liczbę wszczętych postępowań i zakończonych postępowań.

Analiza zjawiska przemocy domowej na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Staszowie.

Na podstawie zestawienia statystycznego Komendy Powiatowej Policji w Staszowie dotyczącego interwencji domowych na terenie powiatu staszowskiego stwierdzono, że w latach 2023-2024 przeprowadzono ogółem **1214** interwencji domowych, w tym w 2023 r. **602** interwencje, w 2024 r. **612** interwencji. Z danych Komendy Powiatowej Policji w Staszowie wynika, że funkcjonariusze policji częściej interweniowali na wsi – **212** interwencji niż w mieście – **155** interwencji domowych.

Szczegółowe informacje w tej kwestii przedstawiają poniższe tabele:

Tabela nr 1. Ofiary przemocy domowej.

Rok	2023	2024
Kobiety	168	161
Mężczyźni	34	41
Małoletni do 13 lat	40	50
Nieletni od 13 do 18 lat	7	20
RAZEM	249	272

Źródło: Sprawozdanie Komendy Powiatowej Policji w Staszowie z przeprowadzonych interwencji domowych wobec przemocy domowej w latach 2023 – 2024.

Ze sprawozdania wynika, że w latach 2023– 2024 łączna liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej wyniosła: **521 osób**. Wśród ofiar przemocy domowej przeważającą liczbę stanowiły kobiety. W porównaniu do lat 2021-2022 liczba interwencji domowych wzrosła. Z danych przesłanych przez Komendę Powiatową Policji ubiegłych lat nie było dzieci jako

ofiar przemocy domowej, w roku 2023 było **40** małoletnich do lat 13 jako ofiary przemocy domowej, natomiast w roku 2024 liczba ta wzrosła do **50** małoletnich. Wobec powyższego można wysunąć wnioski, że rośnie liczba dzieci doznających przemocy domowej.

Tabela nr 2. Sprawcy przemocy domowej pod wpływem alkoholu.

Rok	2023	2024
Liczba sprawców przemocy pod wpływem alkoholu	72	117
- w tym kobiety	3	7
- w tym mężczyźni	69	110

Źródło: Sprawozdanie Komendy Powiatowej Policji w Staszowie dot. liczby sprawców przemocy pod wpływem alkoholu w latach 2023 – 2024.

Sprawcy przemocy domowej pod wpływem alkoholu w omawianym okresie stanowili liczbę **189 osób**. Jak wynika z przedstawionych danych sprawcami przemocy domowej byli najczęściej mężczyźni. W porównaniu do lat ubiegłych według danych Komendy Powiatowej Policji w Staszowie spadła liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu.

Zgodnie z przedstawionymi wyżej danymi w badanych latach notuje się wzrost interwencji domowych oraz liczby ofiar przemocy w roku 2024 r, w stosunku do roku 2022.

Bardzo istotnym elementem służącym przeciwdziałaniu przemocy domowej, który angażuje różne instytucje i służby, a przede wszystkim policję, pomoc społeczną oraz gminną komisję rozwiązywania problemów alkoholowych – jest procedura „Niebieskich Kart”. Procedura określa zasady przeprowadzania interwencji domowych w sprawach dotyczących przemocy domowej, dokumentowania przebiegu tych interwencji oraz zasady prowadzenia dalszej pracy z rodziną.

Na terenie powiatu staszowskiego funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Staszowie w latach 2023 – 2024 spośród ogólnej liczby przeprowadzonych interwencji domowych tj. **1214** sporządzili **377** „Niebieskich Kart”. W badanych latach notuje się spadek „Niebieskich Kart” w stosunku do liczby interwencji domowych - w porównaniu do lat ubiegłych.

Policja posiada również dane na temat liczby postępowań przygotowawczych (wynikających z art. 207 k.k.) dotyczących przemocy domowej wymieniając postępowania wszczęte, stwierdzone i zakończone. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższa tabela:

Tabela Nr 3. Liczba postępowań przygotowawczych wynikających z art. 207 k.k.

Rok	2023	2024
Liczba postępowań przygotowawczych wynikających z art. 207 k.k. - ogółem	104	103
- w tym wszczętych	43	57
- zakończonych	39	46

Źródło: Sprawozdanie Komendy Powiatowej Policji w Staszowie dot. liczby postępowań przygotowawczych wynikających z art. 207 k.k.

Jak wynika z powyższej tabeli liczba postępowań przygotowawczych wynikających z art. 207 k.k. jest niewielka w odniesieniu do ogólnej liczby sporządzonych „Niebieskich Kart”.

W omawianym okresie w wyniku przeprowadzonych interwencji domowych Komenda Powiatowa Policji w Staszowie przekazała informacje o fakcie zaistnienia zjawiska przemocy do następujących instytucji:

- ośrodków pomocy społecznej - **199**
- gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych - **222**
- innych instytucji i organizacji społecznych - **67**

W celu zwiększenia skuteczności pomocy małoletnim ofiarom przemocy domowej w Komendzie Powiatowej Policji w Staszowie mieści się „Niebieski Pokój” służący do przesłuchań osób małoletnich.

Analiza zjawiska przemocy domowej w oparciu o działania Zespołów Interdyscyplinarnych w gminach powiatu staszowskiego.

Na terenie powiatu staszowskiego działa 8 Ośrodków Pomocy Społecznej, przy których powoływane są Zespoły Interdyscyplinarne. Na przestrzeni dwóch lat łącznie odbyło się **113** posiedzeń Zespołów Interdyscyplinarnych.

Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 4. Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego.

Rok	2023	2024
RAZEM	50	63

Źródło: Sprawozdanie Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu powiatu staszowskiego w latach 2023-2024.

Działaniami Zespołów Interdyscyplinarnych na przestrzeni dwóch lat objętych było łącznie **440** rodzin, co przedstawia poniższa tabela..

Tabela nr 5. Liczba rodzin objętych działaniami Zespołu Interdyscyplinarnego.

Rok	2023	2024
RAZEM	210	230

Źródło: Sprawozdanie Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu powiatu staszowskiego w latach 2023-2024.

Z danych przesłanych przez Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu powiatu staszowskiego wynika, że w latach 2023-2024 łącznie **649** osób doznało przemocy domowej: w roku 2023 – **290** osób, natomiast w 2024 r. – **359** osób. Na podstawie powyższych danych można wysunąć wnioski, że przemoc domowa jest zjawiskiem, które z roku na rok wzrasta, bowiem rośnie liczba osób doznających przemocy. Wśród ofiar przemocy domowej przeważającą liczbę stanowiły kobiety: w roku 2023 ich liczba wyniosła **187**, natomiast w 2024 r. – **200**. Co ciekawe, osobami doznającymi przemocy domowej byli także mężczyźni, którzy stanowili w latach 2023 – 2024 grupę **75** osób. Niepokojącym jest fakt, że coraz częściej dziećmi są ofiarami przemocy domowej. 2023 r. **73** dzieci było ofiarami przemocy, natomiast w 2024 r. **114** dzieci. Najprawdopodobniej te tendencje będą się utrzymywały w przyszłości. Wśród osób doznających przemocy byli także osoby starsze i niepełnosprawne oraz niepełnosprawne dzieci.

Jeżeli chodzi o liczbę sprawców przemocy domowej, z przesłanych danych wynika, że sprawcami przemocy domowej byli najczęściej mężczyźni: 2023 r. – **198** mężczyzn, 2024 r. – **201** mężczyzn. Analizując pozyskane dane można zauważyć również, iż z roku na rok wzrasta liczba kobiet - sprawców przemocy domowej: 2023 r. – **27** kobiet, w 2024 r. – **25** kobiet. Łącznie w latach 2023 – 2024 odnotowano przez Ośrodki Pomocy Społecznej **451** sprawców przemocy domowej. Najczęściej zgłaszane formy przemocy to przemoc fizyczna i przemoc psychiczna. W gminach na terenie powiatu staszowskiego w badanych latach nie odnotowano przemocy seksualnej czy ekonomicznej.

Dane statystyczne pokazują, że odnotowano liczbę osób stosujących przemoc pod wpływem alkoholu. W roku 2023 było to **95** osób, natomiast w 2024 r. – **125** osób, co potwierdza związek przemocy domowej z problemem alkoholowym. Badania zjawiska przemocy pokazują, że prawdopodobieństwo wystąpienia przemocy w rodzinie z problemem alkoholowym jest dwukrotnie większe niż w rodzinach, w których ten problem nie występuje. Nadużywanie alkoholu powoduje zaburzenia kontroli własnych zachowań, funkcji poznawczych oraz sprzyja zaprzeczeniu odpowiedzialności za swoje zachowanie.

Tabela nr 6. Liczba założonych Niebieskich Kart i wszczętych postępowań

Rok	2023	2024
RAZEM	207	223

Źródło: Sprawozdanie Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu powiatu staszowskiego w latach 2023-2024.

Na terenie Powiatu Staszowskiego we wszystkich gminach działają Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej. Z przedstawionych danych przekazanych przez Ośrodki Pomocy Społecznej wynika, że w badanych latach 2023 – 2024 wszczęto razem **430** procedur „Niebieskich Kart”. Badając poszczególne lata, zauważyć można lekką tendencję spadkową w liczbie procedur w stosunku do lat 201-2022. Mężczyźni stanowią największą grupę osób podejrzewanych o stosowanie przemocy w rodzinie. Kobiety stanowią około 60 % osób doświadczających przemocy. Ciężko doszacować dane dotyczące dzieci, jako osób pokrzywdzonych przemocą domową. Dzieci stają się osobami doznającymi przemocy już w momencie, kiedy są jej świadkami, jednakże statystyki w tym obszarze nie mogą dać pełnego obrazu przemocy wobec małoletnich. To im powinna być dedykowana szczególna ochrona i wsparcie, zarówno tym doznającym przemocy domowej, jak i będącym świadkami przemocy. Z przekazanych danych wynika, że najczęstszą formą stosowanej przemocy jest przemoc psychiczna, następnie fizyczna. Pociuszającym jest fakt, że osoby uwikłane w przemoc domową korzystają z poradnictwa specjalistycznego na terenie powiatu staszowskiego Osoby dotknięte przemocą objęte są poradnictwem specjalistycznym, z danych wynika, że osób objętych działaniami terapeutycznymi jest łącznie **326** osób.

Na uwagę zasługuje fakt, iż dane przedstawiają przypadki, które zostały zgłoszone do wskazanych wyżej instytucji. W sferze domysłów pozostaje liczba przypadków przemocy, która nie jest identyfikowana jako przemoc domowa przez samych jej członków i nie jest zgłaszana.

Tabela nr 7. Liczba osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego

Rok	2023	2024
RAZEM	203	123

Źródło: Sprawozdanie Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu powiatu staszowskiego w latach 2023-2024.

Tabela nr 8. Liczba udzielonych porad w Punkcie Pomocy Ofiarom Przemocy i Osobom w Kryzysie dla osób doznających przemoc domową

Rok	2023	2024
Liczba udzielonych porad w Punkcie Pomocy Ofiarom Przemocy i Osobom w Kryzysie dla osób doznających przemoc domową	5	3

Źródło: Dane statystyczne z Punktu Pomocy Ofiarom Przemocy i Osobom w Kryzysie w latach 2023-2024.

Tabela nr 9. Liczba wniosków złożonych o wszczęcie postępowania o leczenie przymusowe

Rok	2023	2024
Liczba wniosków złożonych o wszczęcie postępowania o leczenie przymusowe	14	15

Źródło: Sprawozdanie Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu powiatu staszowskiego w latach 2023-2024.

Najczęściej sprawy dotyczące przemocy domowej były zgłaszane do gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych osobiście przez uczestników sytuacji kryzysowej. Analizując otrzymane dane, w odniesieniu do liczby założonych „Niebieskich Kart” w badanych latach wynika, że w roku 2023 wnioski o leczenie przymusowe złożono dla 3,25 % wszystkich założonych procedur „Niebieskie Karty”, a w 2024 roku stanowiły one 3,49 %, zauważalny jest więc bardzo niewielki wzrost składanych wniosków o wszczęcie postępowania o leczenie przymusowe w stosunku do 2023 r. Należy pamiętać, że alkohol nie jest przyczyną przemocy domowej, a jest tylko wyzwalaczem zachowań agresywnych. Alkohol osłabia kontrolę nad zachowaniem i zwiększa prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem na trudności. Uzależnienie od alkoholu nie zwalnia z odpowiedzialności za swoje czyny, mimo że osoby stosujące przemoc często wykorzystują fakt bycia nietrzeźwym jako czynnik usprawiedliwiający ich zachowanie. Przedstawione dane odnośnie występowania zjawiska przemocy domowej, jak i przedsięwzięć podejmowanych w celu jej ograniczenia nie odzwierciedlają rzeczywistej skali tego problemu, gdyż w wielu przypadkach ofiary przemocy domowej nie zgłaszają tego faktu policji czy też do gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

VI. ODBIORCY PROGRAMU

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej skierowany jest do wszystkich mieszkańców Powiatu Staszowskiego, a w szczególności do:

- 1) rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy,
- 2) osób dotkniętych przemocą w rodzinie:
 - dzieci;
 - osób dorosłych;
 - współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych;
 - osób niepełnosprawnych;
 - osób starszych.
- 3) osób stosujących przemoc domową,
- 4) świadków przemocy domowej,

5) przedstawiciele władz lokalnych, instytucji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy rodzinom zagrożonym, bądź dotkniętym przemocą, m.in. pracownicy socjalni, policjanci, członkowie zespołów interdyscyplinarnych, członkowie komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

VII. CELE PROGRAMU

Cel główny: Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej, ograniczenie skali zjawiska w powiecie staszowskim.

Cele oraz działania zaplanowane do realizacji w ramach niniejszego Programu mają służyć poprawie sytuacji rodzin doznających przemocy jak i ochronie rodzin zagrożonych przemocą. Aby efektywnie zapobiegać problemowi przemocy domowej i zwalczać zachowania przemocowe, zaplanowano następujące kierunki działań:

Kierunki działań:

1. Podejmowanie działań profilaktycznych oraz upowszechnianie wiedzy związanej z przemocą domową.
2. Udzielanie kompleksowego wsparcia osobom doznającym przemocy domowej.
3. Zmiana zachowań i postaw osób stosujących przemoc domową.
4. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Realizacja działań ujętych w Powiatowym Programie powinna ostatecznie przełożyć się na wzrost świadomości oraz przekonanie, że przemoc domowa nie jest problemem indywidualnym, lecz społecznym, który może zostać zminimalizowany poprzez podejmowanie wspólnych interdyscyplinarnych działań.

I. Kierunek działania: Podejmowanie działań profilaktycznych oraz upowszechnianie wiedzy związanej z przemocą domową

Działania	Realizatorzy	Termin realizacji
Zbieranie informacji na temat zjawiska przemocy na terenie Powiatu Staszowskiego	PCPR	2025-2027
Opracowanie i propagowanie materiałów informacyjnych, ulotek o formach dostępnej pomocy związanej z doznawaniem przemocy domowej	PCPR	1 raz w każdym roku trwania programu
Zamieszczanie na stronie internetowej PCPR i Starostwa Powiatowego informacji o możliwościach pomocy i wsparcia oferowanego dla ofiar przemocy	PCPR	Działanie ciągłe
Zwiększenie dostępności do zajęć psychoedukacyjnych udoskonalających umiejętności wychowawcze	PCPR, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	Działanie ciągłe
Realizacja programów profilaktycznych	PCPR	Działanie ciągłe

w placówkach oświatowych	OPS Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna	
Promowanie postaw społecznych wolnych od przemocy (m.in. kształtowanie postawy społecznej wolnej od stereotypowego sposobu myślenia na temat przemocy, ukazanie prawidłowych postaw reagowania na przemoc)	PCPR, Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna	Działanie ciągłe
Prowadzenie zajęć dla dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie ze stresem i agresją	PCPR, Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna,	Działanie ciągłe

II. Kierunek działania: Udzielanie kompleksowego wsparcia osobom doznającym przemocy domowej

Działania	Realizatorzy	Termin realizacji
Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej bezpiecznego czasowego schronienia	PCPR OPS	Działanie ciągłe
Zapewnienie osobom doznającym przemocy dostępu do pomocy o charakterze: psychologicznym, prawnym, socjalnym (wsparcie psychologiczne, terapia, grupa wsparcia, specjalistyczne poradnictwo, pomoc specjalistyczna dla dzieci i młodzieży)	PCPR OPS	Działanie ciągłe
Kierowanie i zapewnienie miejsca osobom doświadczającym przemocy domowej w specjalistycznych ośrodkach wsparcia	PCPR OPS	Działanie ciągłe

III. Kierunek działania: Zmiana zachowań i postaw osób stosujących przemoc domową

Działania	Realizatorzy	Termin realizacji
Kierowanie osób stosujących przemoc domową do psychologa pracującego w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie	PCPR OPS Powiatowa Komenda Policji Kuratorzy	Działanie ciągłe
Proponowanie udziału w Programie Korekcyjno - Edukacyjnym dla Osób Stosujących Przemoc Domową	PCPR OPS Powiatowa Komenda Policji Kuratorzy Sąd	Działanie ciągłe
Realizowanie programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc	PCPR	Działanie ciągłe

domową		
Monitorowanie skuteczności programu korekcyjno- edukacyjnego	PCPR	Działanie ciągłe

IV. Kierunek działania: Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

Działania	Realizatorzy	Termin realizacji
Szkolenie osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej	OPS	Działanie ciągłe
Zapewnienie pomocy psychologicznej, superwizji osobom zajmującym się przeciwdziałaniem przemocy domowej	OPS	Działanie ciągłe
Wymiana informacji między podmiotami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej	PCPR OPS Powiatowa Komenda Policji Kuratorzy Sąd	Działanie ciągłe

VIII. WSKAŹNIKI

Kierunek działań	Wskaźniki realizacji celów
Podejmowanie działań profilaktycznych oraz upowszechnianie wiedzy związanej z przemocą domową	- liczba rodzin dotkniętych przemocą - liczba uaktualnień baz danych - liczba opracowanych i upowszechnionych materiałów informacyjnych - liczba osób uczestniczących w zajęciach profilaktycznych - liczba podjętych inicjatyw w zakresie upowszechniania wiedzy na temat przemocy
Udzielanie kompleksowego wsparcia osobom doznającym przemocy domowej	- liczba wydanych skierowań do ośrodków wsparcia

	<ul style="list-style-type: none"> - liczby specjalistów zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy - liczba osób korzystających z pomocy - liczba grup wsparcia
Zmiana zachowań i postaw osób stosujących przemoc domową	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin, w których interwencje podejmowane są wielokrotnie - liczba osób które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny - liczba edycji programu
Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób, które skorzystały ze szkoleń - liczba spotkań superwizyjnych i wspierających - liczba osób które uczestniczyły w spotkaniach

IX. PARTNERZY W REALIZACJI PROGRAMU

Realizatorem Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Staszowie we współpracy z następującymi instytucjami:

- sąd rejonowy;
- policja;
- prokuratura;
- ośrodki pomocy społecznej;
- gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych;
- szkoły;
- służba zdrowia;
- organizacje pozarządowe;
- kościoły;

X. SPOSÓB MONITOROWANIA I FINANSOWANIA PROGRAMU

Monitorowanie Programu odbywać się będzie na podstawie sprawozdania z realizowanych działań sporządzanego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Staszowie, które zawarte zostanie w Informacji o działalności PCPR w Staszowie. Sprawozdanie będzie obejmowało przede wszystkim:

- formy pomocy udzielanych osobom doświadczającym przemocy domowej,
- podjętych działań korekcyjno – edukacyjnych skierowanych do osób stosujących przemoc domową,
- podjętych działań profilaktycznych i edukacyjnych zmierzających do uwrażliwienia społeczności lokalnej na problem przemocy domowej,
- form współpracy z instytucjami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Źródłem finansowania Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2025- 2027 będą:

- środki własne samorządu powiatowego oraz samorządów gminnych;

- środki budżetowe administracji rządowej w tym dotacja Wojewody Świętokrzyskiego na realizację Programu Korekcyjno – Edukacyjnego dla Osób Stosujących Przemoc Domową.

Uzasadnienie

Podstawę prawną do opracowania i przyjęcia „Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2025-2027” stanowi art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, zgodnie z którym do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej.

Realizatorami Programu są instytucje i organizacje zobligowane do działań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej wymienione w Programie.

W oparciu o analizę problemu występującego na terenie powiatu staszowskiego opracowano Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2025-2027.